

IDEAL

Virtuaaliset oppimisympäristöt

**IDEAL – Integrating Digital
Education in Adult Literacy**
www.erasmusideal.com

Mikä on virtuaalinen oppimisympäristö?

Virtuaalisessa oppimisympäristössä on haastavaa työskennellä:

- jos digitaaliset perustaidot ovat puutteelliset
- jos kärsii luki-vaikeudesta
- jos asioiden jäsentelykyky on puutteellinen
- jos on vaikeaa toimia ohjeiden mukaan
- jos uuden teknologian käyttö pelottaa
- jos opiskelija on vieraskielinen

Opettajien tulee järjestää virtuaaliset oppimisympäristönsä siten, että kaikki opiskelijat voivat osallistua oppitunteihin ja tehdä oppimistehtäviä.

Opettajan mielestä looginen ja hyvä verkko-oppimisympäristö voi olla opiskelijalle hyvin epälooginen. Oppimisen mahdollisuudet ja oppimateriaalin käytettävyys pitää siksi aina harkita opiskelijan näkökulmasta.

Käyttö luku- ja kirjoitustaidon opetuksessa

Virtuaalisia oppimisympäristöjä voi käyttää opetuksessa:

- sulautuvaan oppimiseen
- etäopiskeluun
- luokkaopetuksessa materiaalin, tehtävien ja palautteen antoon

Opettajan tulee järjestää opetuksensa aina siten, että kaikki on jokaisen saatavilla, virtuaaliset oppimisympäristöt ja verkkoalustat mukaan lukien. Käytettävyyden näkökulmasta virtuaalisissa oppimisympäristöissä kannattaa noudattaa UDL (Universal Design for Learning) –menetelmää.

UDL-menetelmällä virtuaaliset oppimisympäristöt ja verkkoalustat parantavat oppimista:

- *moninaisin esitystavoin*, joilla opiskelijat saavat tietoa
- *moninaisin ilmaisukeinoin*, joilla oppiminen voidaan osoittaa sekä
- *moninaisen osallistamisen keinoin*, joilla herätetään opiskelijan mielenkiinto ja haastetaan heidät oivaltamaan ja oppimaan.

Plussat ja miinukset

Virtuaalisten oppimisympäristöjen ja verkkoalustojen yleiset edut

- Opiskelijoiden ja opettajien ei tarvitse kuljettaa kirjoja mukanaan, koska materiaalit ovat verkossa (ympäristöstävällisyys!).
- Haastaa opiskelijat käyttämään uusia työkaluja, mikä auttaa heitä selviytymään nykyajan digitaalisessa maailmassa.
- Tiedon parempi käytettävyys ja saatavuus oppimisen vaikeuksissa, esimerkiksi näytönlukuohjelmien ansiosta.
- Teknologia vahvistaa opettajien ammatillista osaamista.

Virtuaalisten oppimisympäristöjen ja verkkoalustojen käytettävyys

- Oppisisältöjen ja tehtävien havainnollistaminen.
- Sisältöjen muokattavuus erilaisille oppijoille: visuaalisesti, auditiivisesti, kaavamaisesti jne.
- Yksilöllisiä oppimissisältöjä.
- Monipuolisia tehtävien teko- ja palautusmahdollisuuksia – oma portfolio.
- Tuottaa hyviä oppimistuloksia.

-
- Kurssien uudelleenmuotoilu vaatii lisätyötä opettajalta.
 - Yleispätevyys vaikea määritellä: ei yhteistä käsitystä ja näkemystä siitä millainen kurssimuotoilu on yleisesti kiinnostava ja helposti käytettävä.
 - Alkuvaikeudet uusien järjestelmien käyttöönotossa ja siitä aiheutuva turhautuminen sekä opiskelijalle että opettajalle esim. unohtuvat käyttäjätunnukset ja salasanat tai hankalat tehtäväpalautukset jne.
-

Hyviä vinkkejä

1. Virtuaaliset oppimisympäristöt ja verkkoalustat

- Varmista, että opiskelijasi osaavat kirjautua verkkoalustalle. (Vinkki: tallenna käyttäjätunnukset ja salasanat älypuhelimeen.)
 - Sisällytä verkkokurssisi johdantoon aina
 - opettajan esittely (kuva/lyhyt video)
 - opettajan ja kurssikavereiden yhteystiedot
 - kurssin lyhyt yhteenveto
 - kurssilla käytettävien yleisimpien merkkien ja symboleiden selitykset
 - Tehtävänanto
 - Johdattelee ja innostaa aiheeseen kuvan, pienen videon ja/tai kysymyksen avulla.
 - Kertoo tehtävästä.
 - Antaa ohjeet ja varmistaa, että opiskelijat varmasti ymmärtävät mitä heidän pitää tehdä.
 - Kertoo mitä aineistoja ja materiaalia tehtävässä vaaditaan.
 - Tee kurseille yhtenäinen ulkoasu, ilme ja sisällön muotoilu yhteistyössä kollegoiden kanssa. Opiskelijat tottuvat koulun verkkokursseihin jo oppivat toimimaan eri kurseilla.
 - Huomioi ylimääräinen työkuorma kurssien laadinnassa. Jakakaa työkuormaa työyhteisössänne.
-

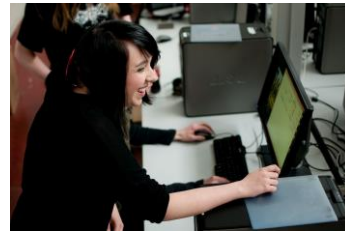
Hyviä vinkkejä

2. Virtuaalisten oppimisympäristöjen ja verkkoalustojen käytettävyys UDL-menetelmällä

- **Videoiden tekstitys.** Kielen opiskelijoiden lisäksi myös natiivit kielenkäyttäjät hyötyvät opetusvideoiden tekstityksestä, koska kuuntelemisen lisäksi tekstitys parantaa asian ymmärtämistä. [Klikkaa tästä lisätietoa videoiden tekstityksestä.](#)
- **Käytä värejä oikein.** Luettavuudeltaan paras yhdistelmä on musta teksti valkoisella pohjalla. Se auttaa opiskelijoita, jotka lukevat tekstiä hyvin paperille tulostettuna. Käytä vain kuvia, jotka tulostuvat selvästi myös musta-valkoisina. Älä sijoita tekstiä kuvien ja kuvioiden päälle, koska se hankaloittaa lukemista.
- **Visualisoi kuvin ja graafisin elementein, mutta ei liikaa.** Kerro opiskelijoille mitä kuvitukset tarkoittavat, jotta huonosti grafiikkaa lukevat opiskelijat ymmärtävät myös mitä kuvat kertovat.
- **Käytä fontteja harkiten.** Arial, Helvetica ja Verdana ovat useimmille helppolukuisia kirjasintyyppejä.
- **Käytä yleisiä tiedostomuotoja.** Opettajat käyttävät usein PDF-tiedostomuotoja, etteivät opiskelijat voi muuttaa tiedostoja. Haittapuoli silloin on... että opiskelijat eivät voi muuttaa tiedostoja! Opiskelija voisi haluta suurentaa kirjasinkokoa tai lisätä muistiinpanoja, jotta tiedosto olisi helpompi lukea. Siksi on hyvä jakaa PDF:n lisäksi myös vaihtoehtoinen tiedostomuoto. PDF-tiedoston voi myös muuntaa tekstitiedostoksi [Adoben verkkotyökaluilla.](#)
- **Käytä sisällysluetteloja,** jotta helpotat navigointia kurseillasi. Käytä dokumenteissasi eri otsikointityylejä, mikä helpottaa myös näytönlukuohjelmien käyttäjiä.
- **Vältä klikkailua** niin, ettei opiskelijoiden tarvitse etsiä materiaalia monen linkin takaa. 2-3 klikkausta pitäisi viedä perille!
- **Vältä ylimääräisiä linkkejä** 'klikkaa tästä' vaan kirjoita mieluummin lyhyt selitys kuten 'Lue viimeisin artikkeli'.
- **Ole johdonmukainen** läpi koko kurssin muotoilun!

Lue tästä
tapaus-
tutkimus

Ideoita luku- ja kirjoitustaidon opetukseen

Anna opiskelijoiden valokuvata työskentelyään ja liitä kuvat selityksineen verkko-oppimisympäristöön.

Teetä opiskelijoilla käsitettä kurssin sisällöistä ja jaa se verkkoympäristössä.

Teetä opiskelijoilla asiasanapilvi esimerkiksi Wordle-verkkosovelluksen avulla. Tee sanalista vaikkapa opiskelijoiden ominaisuuksista – kansallisuus, äidinkieli, vahvuudet, harrastukset jne. Opiskelijat voivat jakaa oman asiasanapilvensä verkkoympäristössä.

Hyödyllisiä linkkejä

<http://www.udlcenter.org/>

<https://bitly.com/>

<http://www.wordle.net/>

https://www.w3.org/WAI/RD/wiki/E-learning_Accessibility

<https://www.trentu.ca/geography/documents/AODAFacultyBrochure2010.pdf>

<https://ualr.edu/pace/tenstepsud/>

<http://bit.ly/2bXmlwi>

FOR EVERYONE STUDENTS
EASY NAVIGATION
UNIVERSAL DESIGN FOR LEARNING
VIRTUAL LEARNING ENVIRONMENT **ACCESSIBILITY**
CONSISTENT **STRUCTURE**
VISUALIZE

Integrating Digital Education in Adult Literacy hyvät käytänteet

Projektiyhdistyö

Accessibility of Virtual Learning Environments

Tekijä: CVO Antwerpen

Editointi: Kildare and Wicklow Education and Training Board

Haluamme kiittää kaikkia opettajia ja opiskelijoita, jotka osallistuivat IDEAL-projektiin.

Tämä julkaisu on Erasmus KA2 IDEAL 'Integrating Digital Education in Adult Literacy' -projektin tuotos (IO2). <http://www.erasmusideal.com/>. Projekti on rahoitettu Euroopan Komission tuella. Tästä julkaisusta vastaa ainoastaan sen laatija eikä komissio ole vastuussa siihen sisältyvien tietojen mahdollisesta käytöstä.

